

Uchwała z dnia 24 października 1997 r.

III ZP 35/97

Przewodniczący SSN: Jadwiga Skibińska-Adamowicz (sprawozdawca), Sędziowie SN: Adam Józefowicz, Andrzej Wasilewski.

Sąd Najwyższy, z udziałem prokuratora Prokuratury Krajowej Iwony Kaszczyszyn, w sprawie z powództwa Izabeli Sabiny B. przeciwko [...] Sanatorium Związkowemu "G." w S.Z. o przywrócenie do pracy i nagrodę, po rozpoznaniu na posiedzeniu jawnym dnia 24 października 1997 r. zagadnienia prawnego przekazanego przez Sąd Wojewódzki - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie postanowieniem z dnia 5 czerwca 1997 r. [...] do rozstrzygnięcia w trybie art. 390 § 1 KPC

Czy w sytuacji przejęcia zakładu pracy na zasadzie art. 23¹ KP przez pracodawcę nie będącego państwową jednostką organizacyjną, jest on zobowiązany do wypłaty pracownikom nagrody z zakładowego funduszu nagród w oparciu o przepisy ustawy z dnia 10 lipca 1985 r. o rocznych nagrodach z zakładowego funduszu nagród w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi (Dz. U. Nr 32, poz. 141) ?

p o d j ą ł następującą uchwałę:

Do czasu wypowiedzenia pracownikom warunków pracy lub płacy przez pracodawcę, który przejął zakład pracy na podstawie art. 23¹ § 2 KP, pracodawcę tego wiążą dotychczasowe warunki umów o pracę.

U z a s a d n i e

Sąd Wojewódzki-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Krakowie, rozpoznając apelację pozwanego pracodawcy – [...] Sanatorium Związkowego "G." w S.Z. od wyroku Sądu Pracy w Nowym Targu z dnia 10 marca 1997 r., zasądającego od niego na rzecz powódki Sabiny B. kwotę 189,00 zł z odsetkami tytułem nagrody z zakładowego funduszu nagród za II półrocze 1995 r., na podstawie art. 390 § 1 KPC

przedstawił Sądowi Najwyższemu do rozstrzygnięcia zagadnienie prawne zawarte w postanowieniu z dnia 5 czerwca 1995 r.

Powyższe zagadnienie powstało w następującym stanie faktycznym:

Na podstawie umowy dzierżawy z dnia 1 lipca 1995 r. Adam W. przejął od Konfederacji Związków Zawodowych Górnictwa w Polsce Sanatorium Związkowe w S.Z. na 10 lat. Zgodnie z tą umową dzierżawca przejął zobowiązania i należności oraz pracowników według stanu na dzień 30 czerwca 1995 r. W dniu 1 lipca 1995 r. Adam W. zawarł z przejętymi pracownikami nowe umowy o pracę, w których zobowiązał się do stosowania zasad wynagradzania wynikających z rozporządzeń Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 września 1989 r. w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz. U. Nr 58, poz. 346 ze zm.). Na zebraniu pracowników w dniu 7 listopada 1995 r. Adam W. zobowiązał się też wypłacić pracownikom nagrody z zakładowego funduszu nagród za 1995 rok: za I półrocze przed świętami Bożego Narodzenia, a za II półrocze - w późniejszym czasie. Wypłata pierwszej części nagrody nastąpiła, gdy zaś chodzi o drugą jej część, pracodawca uznał, że jako prywatny pracodawca nie ma obowiązku jej płacenia, gdyż powołane w umowach o pracę rozporządzenie z dnia 22 września 1989 r. nie reguluje w ogóle kwestii nagrody; zatem zobowiązanie się do stosowania przepisów rozporządzenia nie pociąga za sobą obowiązku wypłacania nagród.

Sąd Wojewódzki podniósł, że według art. 1 ustawy z dnia 10 lipca 1985 r. o rocznych nagrodach z zakładowego funduszu nagród w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi (Dz.U. Nr 32, poz. 141 ze zm.) omawiane nagrody przysługują pracownikom tychże jednostek. Istnieje jednak wątpliwość, czy zasady przewidziane w ustawie mają zastosowanie do pracowników zatrudnionych u pracodawców nie będących państwowymi jednostkami organizacyjnymi w razie przejęcia zakładu pracy na podstawie art. 23¹ KP. Rozporządzenie Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 września 1989 r., które zobowiązał się stosować nowy pracodawca, nie regulowało sprawy wypłaty nagród z zakładowego funduszu nagród. Późniejsze natomiast rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 2 lipca 1992 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej (Dz. U. Nr 55, poz. 273) dotyczy pracowników publicznych zakładów opieki zdrowotnej prowadzonych w formie jednostki budżetowej lub zakładu budżetowego. Nie wchodzi również w rachubę art. 241⁸ KP, który reguluje

kwestie związane ze stosowaniem postanowień układów zbiorowych pracy. W konkluzji Sąd Wojewódzki zadał pytanie, czy w razie przejęcia zakładu pracy (art. 23¹ KP) będącego państwową jednostką organizacyjną, przez pracodawcę będącego osobą fizyczną, uprawnienia wynikające z uregulowań dotyczących państwowych jednostek organizacyjnych stały się treścią umów o pracę.

Prokurator Prokuratury Krajowej wniósł o udzielenie odpowiedzi dostosowanej do istniejącego w sprawie stanu faktycznego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

[...] Sanatorium Związkowe "G." w S.Z. było w 1995 r. państwową jednostką organizacyjną, do której miały zastosowanie przepisy ustawy z dnia 26 lipca 1985 r. o rocznych nagrodach z zakładowego funduszu nagród w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi (Dz. U. Nr 32, poz. 141 ze zm.), przewidujące prawo pracowników do wymienionej nagrody. W chwili przejęcia Sanatorium na podstawie umowy dzierżawy przez osobę fizyczną - Adama W., powódka również miała prawo do tej nagrody. Przejęcie Sanatorium przez dzierżawcę nastąpiło na podstawie art. 23¹ § 2 KP. Ponadto Adam W. zawarł z przejętymi pracownikami umowy o pracę, w których zobowiązał się respektować dotychczasowe warunki pracy i płacy, przy czym gdy chodzi o wynagrodzenie, powołał się na zasady zawarte w rozporządzeniu Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej z dnia 22 września 1989 r. w sprawie uposażenia pracowników zakładów społecznych służby zdrowia, zakładów pomocy społecznej i zakładów rehabilitacji zawodowej inwalidów (Dz. U. Nr 58, poz. 346 ze zm.). Niezależnie od tego, na zebraniu załogi [...] Sanatorium Związkowego w dniu 7 listopada 1995 r. oświadczył, że co się tyczy nagrody z zakładowego funduszu nagród za 1995 rok, to nagrodę za I półrocze poleci wypłacić przed Świątami Bożego Narodzenia, natomiast wypłata jej za II półrocze nastąpi "w przyszłym roku, w ustawowym terminie".

W pozwanym Sanatorium nie istniał układ zbiorowy pracy.

W tym stanie rzeczy istota problemu sprowadza się do tego, czy i na jakiej podstawie pracodawca przejmujący zakład pracy zatrudniający powódkę obowiązany był wypłacić jej nagrodę z zakładowego funduszu nagród za 1995 rok. Do rozstrzygnięcia tego problemu nie jest potrzebne odwołanie się do sfery zbiorowego prawa pracy ani też rozważanie sprawy pod kątem, czy nowego pracodawcę, który nie był

państwową jednostką organizacyjną w rozumieniu ustawy z dnia 26 lipca 1985 r. o rocznych nagrodach z zakładowego funduszu nagród w państwowych jednostkach organizacyjnych nie będących przedsiębiorstwami państwowymi, obowiązywały przepisy tej ustawy. Przejęcie [...] Sanatorium Związkowego "G." w S. przez dzierżawcę Adama W. nastąpiło na podstawie art. 23¹ § 2 KP, zatem z tego przepisu należy wywodzić prawa i obowiązki stron.

Z art. 23¹ § 2 KP wynika, że w razie przejęcia zakładu pracy w całości lub w części przez inny zakład, staje się on stroną w stosunkach pracy z pracownikami przejętego zakładu. Powyższa treść przepisu oznacza, że z chwilą przejęcia zakładu pracy nowy pracodawca wstępuje w miejsce dotychczasowego pracodawcy i staje się stroną tego samego, pod względem treści, stosunku pracy z pracownikami zatrudnionymi w przejmowanym zakładzie pracy lub w jego części. Tym samym wiążą go warunki pracy i płacy wynikające z dotychczasowych umów, niezależnie od tego, czy źródłem uprawnień pracowników były przepisy prawa, czy postanowienia stron. Nie wyklucza to, oczywiście, możliwości zmiany dotychczasowych warunków indywidualnych umów o pracę na niekorzyść pracowników, lecz w trybie i na zasadach przewidzianych w przepisach prawa pracy. W związku z tym, że nowy pracodawca przejął pracowników Sanatorium [...] wraz z ich prawem do nagrody z zakładowego funduszu nagród, wynikającym nie tylko z przepisów ustawy z dnia 26 lipca 1985 r. i dotychczasowych umów o pracę, lecz także zagwarantowanym w nowych umowach o pracę z dnia 1 lipca 1995 r. oraz w oświadczeniu z dnia 7 listopada 1995 r. określającym terminy wypłaty tej nagrody, Sąd Najwyższy sformułował odpowiedź dostosowaną do istniejącego w sprawie stanu faktycznego. W stanie tym decydujące znaczenie ma okoliczność, że prawo do nagrody z zakładowego funduszu nagród było istotnym elementem wynagrodzenia w umowie o pracę z dotychczasowym pracodawcą i wobec zastosowania art. 23¹ § 2 KP obowiązek respektowania tego prawa przeszedł na nowego pracodawcę.

Z przytoczonych względów Sąd Najwyższy rozstrzygnął przedstawione zagadnienie prawne w sposób podany w sentencji uchwały.

=====